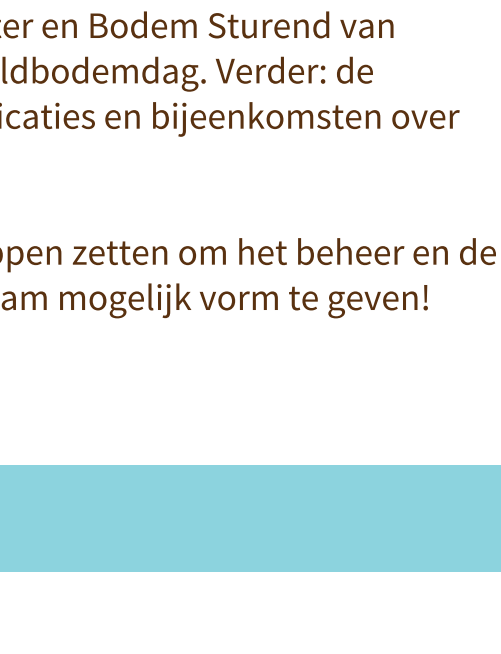

Welkom in de vernieuwde nieuwsbrief!

Beste GOO-leden,

In dit nieuwe jaar 2025 ontvang je de eerste GOO-nieuwsbrief in een nieuw jasje; makkelijker leesbaar op 'all devices'.

In deze nieuwsbrief veel nieuws vanuit het GOO: een terugblik op de GOO-activiteiten in het laatste kwartaal van 2024, een update uit de GOO-werkgroepen en de voorgenomen GOO-activiteiten in 2025.

Ook een update over recent verleende SPUK-subsidies, onder meer voor een door GOO geïnitieerd project voor een Gelderland-brede inventarisatie van emissies van ZZS. Daarnaast aandacht voor interessante initiatieven van andere organisaties: de Masterclass Water en Bodem Sturend Voorst van Gemeente Voorst en de landelijke bijeenkomst in het kader van Wereldbodemdag. Verder: de personele veranderingen bij het GOO, en tips voor interessante publicaties en bijeenkomsten over bodem en ondergrond.

We zien uit naar een jaar waarin we binnen het GOO gezamenlijk stappen zetten om het beheer en de inrichting van bodem en ondergrond in Gelderland zo slim en duurzaam mogelijk vorm te geven!

Annelies de Graaf, netwerkcoördinator GOO

Inhoudsopgave

- [GOO-activiteiten in 2025](#)
- [Update werkgroepen GOO](#)
- [SPUK-subsidie Gelderland-brede inventarisatie emissies ZZS](#)
- [GOO Platformdag met feestelijk tintje](#)
- [Terugblik special 'Beschermen drinkwaterbronnen'](#)
- [Masterclass Water en Bodem Sturend Voorst](#)
- [Terugblik eerste Wereldbodemdag in Nederland](#)
- [Even voorstellen.... Danielle van Wieringen](#)
- [Afscheid van Lianne Herweijer](#)
- [Nog meer personele veranderingen bij het GOO](#)
- [Gelderse bijdragen aan het Vakblad Bodem](#)
- [Om te lezen, kijken, luisteren, doen](#)

GOO-activiteiten in 2025

Voor het komende jaar staan, naast de lopende activiteiten van de GOO-werkgroepen (zie volgend artikel) de volgende projecten op de jaarplanning van het GOO:

- Gelderse handreiking voor beoordelen en beheer bodemverontreiniging onder de Omgevingswet.
Deze handreiking heeft tot doel om de resultaten van de Werkgroep Implementatie Omgevingswet en de Werkgroep Data & Informatie via een herkenbaar document vast te leggen en te delen met overheden en initiatiefnemers en uitvoerders van activiteiten in de bodem;
- Ontwikkelen provinciale kaart historische toepassingen secundaire bouwstoffen;
- Inventarisatie ZZS-emissies Gelderland (vanuit SPUK-subsidie);
- Werkafspraken samenwerking bij meldingen/vergunningaanvragen waarbij grondwaterverontreiniging relevant is;
- Brochure regels grondverzet voor opdrachtgevers;
- Doorontwikkeling risicogestuurd bodemtoezicht;
- Vervolg kennisontwikkeling en kennisdeling bij implementatie van Water en Bodem Sturend.

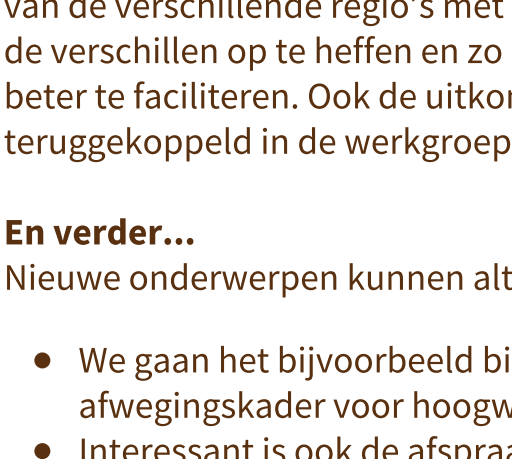
Ook zijn de voorbereidingen gestart voor de eerste kennisspecials in 2025.

De onderwerpen zijn:

- Hoe beschermen we onze drinkwaterbronnen - deel II: Invulling geven aan de zorgplicht;
- Wet Kenbaarheid Publieke Beperkingen (WPKB) voor bodemverontreiniging, vanuit de Werkgroep Data en Informatie;
- Gelders invoerprotocol Bodem Informatie Systeem, vanuit de Werkgroep Data en Informatie;
- Informatiebijeenkomst Programma Toekomstgerichte Nazorg;
- Grip op grond, hoogwaardig hergebruik grond.
- Bodemenergiesystemen: toezicht op boren, bodemenergieplannen, ervaringen met toepassen van het rapport 'Bouwstenen voor afweging en beleid'.

Heb je vragen of voorstellen voor andere activiteiten, laat het dan graag weten via goo@gelderland.nl.

Update werkgroepen GOO

Er zijn twee GOO-werkgroepen actief die werken aan gezamenlijke instrumenten voor een goede implementatie van de bodemregels van de Omgevingswet. In deze werkgroepen komen concrete en inhoudelijke vraagstukken aan de orde. De werkgroepen komen met regelmaat bijeen en bereiken mooie resultaten.

GOO-werkgroep Data en Informatie

De GOO werkgroep Data en Informatie richt zich momenteel vooral op het komen tot een Gelders Invoerprotocol van het BIS. Er is hiervoor een sub-werkgroep geformeerd die regelmatig bijeen is gekomen en een gedegen voorstel heeft gemaakt. Natuurlijk is er daarbij ook oog voor de relatie met de BRO en andere registratieverplichtingen. Dit voorstel wordt op 16 januari in de werkgroep toegelicht en – als het goed is – enkele weken later vastgesteld. Na afronding en vaststelling door de werkgroep wordt het invoerprotocol op de GOO-website gepubliceerd. Ook volgt dan een special om het invoerprotocol breed bekend te maken binnen het GOO-netwerk. Nadere informatie hierover volgt.

GOO-werkgroep Implementatie Omgevingswet

De GOO werkgroep Implementatie Omgevingswet kent inmiddels, behalve vertegenwoordiging van alle omgevingsdiensten, de provincie en een aantal gemeenten, ook een goede vertegenwoordiging van de waterschappen. Daarmee kunnen we vraagstukken integraal aanpakken. We werken in deze werkgroep aan notities, waarin we een vraagstuk toelichten en een gezamenlijke lijn of plan van aanpak afspreken. Vaak komt hiervoor eerst een sub-werkgroep bijeen.

Te verwachten

We verwachten binnenkort –na vaststelling in de eerstvolgende werkgroepvergadering- op de GOO site te kunnen plaatsen:

- Een notitie over asbestdruppelzones, waarin de huidige regels voor verwijdering van asbestdaken worden toegelicht, evenals regels met betrekking tot bodemonderzoek en sanering. Daarnaast wordt beschreven hoe gemeenten wellicht bodemonderzoek en/of sanering kunnen afdwingen bij de sanering van het dak en/of de sloop van het gebouw

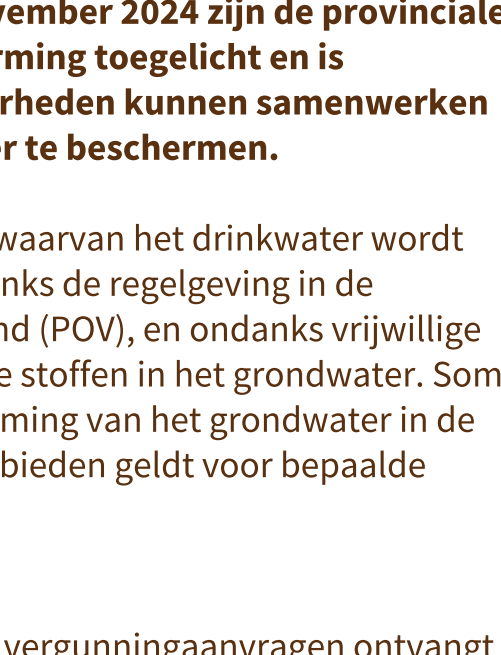
- Een plan van aanpak voor Aziatische Duizendknopen.
Zoals bekend zijn Aziatische Duizendknopen een plaag omdat ze soorten verdringen en schade aan infrastructuur en gebouwen kunnen veroorzaken. Het is dan ook van belang om verspreiding via de belangrijkste routes groenafval en toepassing van grond en bagger te voorkomen. Een eerste stap hierin is het kunnen melden van haarden van Aziatische Duizendknopen, het registreren van deze haarden op een kaart en publicatie van deze kaart, zodat deze ook geraadpleegd kan worden. Met een aantal beleidsmedewerkers van Gelderse Omgevingsdiensten is een plan van aanpak voorbereid waarmee alle overheden en natuurorganisaties aan de slag kunnen. Dit plan wordt in het komende overleg van de werkgroep besproken.

Notitie arseenhoudende grond

De werkgroep heeft een notitie opgesteld over arseenhoudende grond, met de vraag of voor natuurlijk arseen een uitzondering op de Kwalibo-regels gewenst is. In de notitie is onderbouwd waarom het onder erkenning uitvoeren van graafwerkzaamheden in BKK-zones met natuurlijk arseen geen meerwaarde heeft. Deze notitie is vanuit het GOO, met mede-ondertekening door provincie Overijssel, naar het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gestuurd met het verzoek dit signaal bij de Herijking van de regelgeving te betrekken.

Sessie Nota's bodembeheer

Een belangrijke ontwikkeling is ook de speciale sessie van de werkgroep op 27 januari. Daarin gaan we de Nota's bodembeheer van de verschillende regio's met elkaar vergelijken, met als doel de verschillen op te heffen en zo het grondverzet tussen regio's beter te faciliteren. Ook de uitkomsten hiervan worden teruggekoppeld in de werkgroep.

En verder...

Nieuwe onderwerpen kunnen altijd geagendeerd worden.

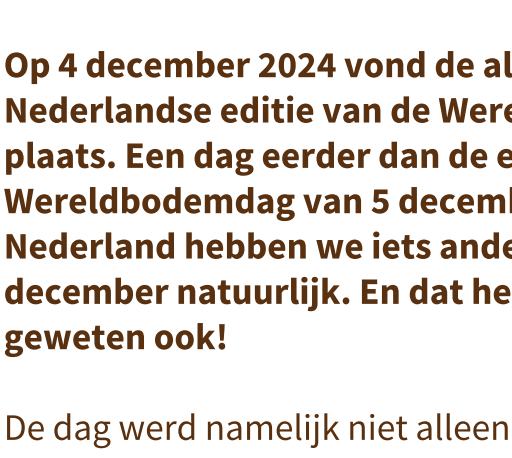
- We gaan het bijvoorbeeld binnenkort hebben over bouwen in de uiterwaarden en een afwegingskader voor hoogwaardig hergebruik van grond.
- Interessant is ook de afspraak die is gemaakt tussen de voorlopergemeenten met betrekking tot bodemregels in het Omgevingsplan. Deze gemeenten komen binnenkort bijeen om ervaringen te delen. De uitkomsten daarvan worden teruggekoppeld in de werkgroep.

Meer informatie

Als er vragen zijn of deelname aan een van de werkgroepen gewenst is, weet ons te vinden:

- Gerd de Kruijf, 06 28 88 76 16
- Peter van Mullekom, 06 22 74 90 82

SPUK-subsidie Gelderland-brede inventarisatie emissies ZZS

Gelderland ontvangt subsidie voor inventarisatie van emissies van zeer zorgwekkende stoffen. Het GOO nam het initiatief voor de subsidieaanvraag.

Provincie Gelderland heeft van het rijk een SPUK-subsidie (specifieke uitkering) van € 312.475,- ontvangen om potentiële emissies van zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijfsactiviteiten in Gelderland in beeld te brengen.

De subsidieaanvraag is voorbereid door een tijdelijke werkgroep van het GOO, waarin ODRN, ODRA, Provincie Gelderland, gemeente Arnhem en het GOO deelnamen. Via de deelnemers aan de werkgroep van ODRN en ODRA was ook het Kennisnetwerk ZZS van OmgevingsdienstNL direct betrokken. Een goed voorbeeld van integraal samenwerken.

Het project heeft als doel om de (bedrijfs)locaties met een grote kans op emissies van ZZS te identificeren, om uiteindelijk de ZZS-emissies te verminderen en schadelijke gevolgen voor mens en milieu te beperken.

De Gelderse omgevingsdiensten zullen een grote rol spelen bij de uitvoering van het project.

[Lees hier het hele nieuwsbericht.](#)

Andere Gelderse SPUK-subsidies

In december 2024 heeft het Ministerie van IenW ook voor een aantal nieuwe projecten in Gelderland SPUK-aanvragen gehonoreerd:

- Gemeente Nijmegen:
 - * Onderzoek naar toekomstbestendige nazorg in de gemeente.
- Gemeente Arnhem:
 - * Aanvullend budget voor lood onderzoek in tuinen (diffuse verontreiniging);
 - * Sanering van een PFAS-locatie;
 - * Onderzoek naar afbouw nazorg van een locatie.

Mogelijk hebben meer gemeenten in Gelderland SPUK-subsidies voor bodemprojecten ontvangen. Heb je hier zicht op? Deel het dan graag met ons via goo@gelderland.nl, zodat we verbindingen kunnen leggen en het GOO-netwerk hierover kunnen informeren.

GOO Platformdag met feestelijk tintje

Terugblik GOO Platformdag 17 oktober 2024: een prachtige dag, een interessant programma, meer dan 70 enthousiaste deelnemers en een jubileumviering op een leuke locatie in Nijmegen! Dit was de GOO Platformdag in een notendop.

De jaarlijkse GOO Platformdag had dit jaar een feestelijk tintje! Want de kennissamenwerking 'over bodem, ondergrond en meer' binnen het GOO bestaat 25 jaar. Op de Platformdag vond dan ook een gesprek met drie GOO'ers van het eerste uur plaats! Annelies de Graaf, netwerkcoördinator van het GOO, bevroeg Charles van Veggel, Martin Veul en Peter Bouter.

Het werd een korte trip down memory lane, maar ook werd er aan blik op de toekomst gegeven. Kennissamenwerking is namelijk van alle tijden! De boderschap aan alle deelnemers was dan ook: ga door met kennis delen, zoek elkaar op en sta voor het belang van bodem en ondergrond. Zeker in deze tijd waarin de maatschappelijke opgaven enorm uitdagernd zijn. Annelies overhandigde een boekje over 25 jaar GOO aan Charles, Martin en Peter. Het boekje bevat informatie over het GOO, veel inspirerende quotes en een link naar de interviews met (oud)collega's die ieder vanuit de eigen rol hun verhaal over 25 jaar kennissamenwerking en tips voor de toekomst hebben gedeeld.

[De volledige terugblik en het boekje vind je hier.](#)

Terugblik special 'Beschermen drinkwaterbronnen'

In de online GOO-special 'Hoe beschermen we onze drinkwaterbronnen?' op 26 november 2024 zijn de provinciale regels voor grondwaterbescherming toegelicht en is besproken hoe de Gelderse overheden kunnen samenwerken om de drinkwaterbronnen beter te beschermen.

De kwaliteit van het grondwater waarvan het drinkwater wordt gemaakt, staat onder druk. Ondanks de regelgeving in de Omgevingsverordening Gelderland (POV), en ondanks vrijwillige maatregelen, zitten er schadelijke stoffen in het grondwater. Soms zelfs boven de norm. Ter bescherming van het grondwater in de beschermings- en reserveringsgebieden geldt voor bepaalde

activiteiten een vergunnings- of meldingsplicht.

Aanleiding

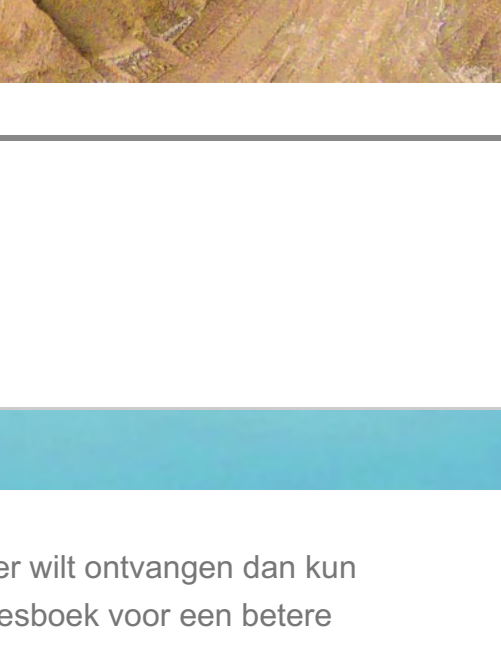
Aanleiding voor deze special is dat de provincie weinig meldingen en vergunningaanvragen ontvangt voor deze gebieden. De special is bedoeld om met gemeenten, omgevingsdiensten te bespreken hoe zij kunnen helpen bij het verhogen van het aantal meldingen. Hiervoor is het belangrijk om te weten waar de regelgeving staat en hoe er gemeld of aangevraagd kan worden.

[De volledige terugblik op de special 'Beschermen drinkwaterbronnen' lees je hier.](#)

Masterclass Water en Bodem Sturend Voorst

Masterclass Water & Bodem Sturend Voorst: een praktische basis voor duurzame planvorming.

De masterclass Water en Bodem Sturend (WBS) die eind 2024 in de gemeente Voorst werd gehouden is een stap op weg naar rekening houden met bodem en water bij ruimtelijke ontwikkelingen. “De masterclass geeft een stevig fundament, maar het echte werk begint pas als we deze inzichten toepassen in de praktijk”, aldus organisator Marjolijn Bijsterveld van de gemeente Voorst.

De tweedaagse masterclass bouwt voort op de succesvolle GOO Masterclass WBS van eerder in 2024 en werd georganiseerd voor medewerkers van de Gemeente Voorst, Waterschap Vallei en Veluwe en provincie Gelderland.

De masterclass is voor de gemeente Voorst een belangrijke stap in het realiseren van de in de WBS Kamerbrief 2023 geformuleerde ambities. In deze brief wordt gepleit voor een nieuwe benadering van ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij het natuurlijke systeem van water en bodem centraal staat.

Wat maakt deze masterclass zo bijzonder? Een combinatie van praktijkgericht leren, interdisciplinaire samenwerking en een gedeeld inzicht in de kenmerken van het bodem- en watersysteem.

[Lees het uitgebreide artikel op de site](#)

Terugblik eerste Wereldbodemdag in Nederland

Op 4 december 2024 vond de allereerste Nederlandse editie van de Wereldbodemdag plaats. Een dag eerder dan de eigenlijke Wereldbodemdag van 5 december, maar in Nederland hebben we iets anders te vieren op 5 december natuurlijk. En dat hebben we geweten ook!

De dag werd namelijk niet alleen bezocht door tactig bodemprofessionals, maar ook door een groene heilige met een bijzonder wijwater en een modderpiet. Daarmee wordt direct duidelijk waarom deze dag in het LEF (RWS Utrecht) is georganiseerd: Om de bodem te vieren!

Gemengd gezelschap
Naast tal van inhoudelijke en ludieke workshops werd de Bodem van het Jaar uitgereikt, een prachtig gedicht over de bodem voorgedragen en een challenge uitgevoerd om de bodem breder onder de aandacht te brengen. De tactig deelnemers waren voor dit exclusieve evenement onder andere gekozen op basis van hun jaren ervaring in het bodemwerkveld (veel/minder). Zodoende ontstond een gemengd gezelschap, dat veel van elkaar heeft kunnen leren. De dag werd afgesloten met een borrel waar de verschillende generaties elkaar nog beter konden leren kennen, onder het genot van de live muziek van onder andere onze eigen Peter Bouter (The Coincidences).

Al met al is de bodem goed gevierd en hebben wij nu al zin in de tweede editie van de Nederlandse Wereldbodemdag! De bodem kan niet voldoende aandacht krijgen!

Rutger Remmers, bodemtrainee Provincie Gelderland en GOO

Even voorstellen.... Danielle van Wieringen

Sinds een paar maanden verzorg ik de communicatie van het GOO, als opvolger van Lianne Herweijer. Haar wil ik ook vanaf hier bedanken voor haar werk en de goede overdracht! Als freelance communicatieprofessional en tekstschrijver werk ik met veel plezier aan de communicatie van projecten rond duurzaamheid, ruimtelijke ordening en participatie. Ik help complexe onderwerpen begrijpelijk te maken en partijen dichter bij elkaar te brengen.

Onze bodem is letterlijk de basis van alles: van voedselproductie tot klimaatadaptatie. Dat maakt werken voor het GOO uitdagend en zinvol. Daarbij draait alles om samenwerking, het delen van kennis of het

verbinden van vakgebieden. Daar kijk ik naar uit!

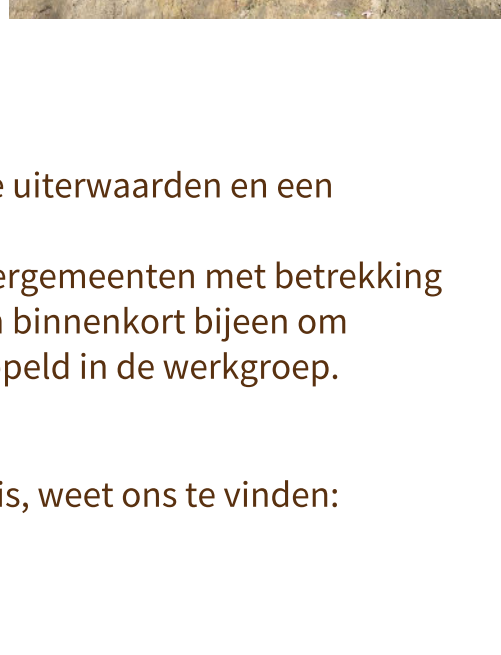
Heb je ideeën, vragen, of een mooi verhaal dat gedeeld mag worden? Laat het me weten via een mail naar GOO@Gelderland.nl. Samen zorgen we ervoor dat de bodem in Gelderland stevig in de aandacht blijft staan!

Afscheid van Lianne Herweijer

Alle go(o)eds voor het GOO!

De afgelopen 5 jaren heb ik als communicatieadviseur mogen bijdragen aan de groei en ontwikkeling van het GOO. Ik vond het een geweldige en leerzame periode! Ik wil iedereen bedanken voor de leuke contactmomenten, de constructieve samenwerking en alle wijze lessen over het belang van bodem, ondergrond en water.

De kennissamenwerking binnen het GOO is goud waard. Dus blijf elkaar vooral opzoeken! Veel succes en plezier met jullie belangrijke werk voor een blijvend vitale Gelderse bodem.

Nog meer personele veranderingen bij het GOO

Afscheid Liesbeth Rutgers, welkom Christa Jongeling!

Liesbeth Rutgers van Provincie Gelderland heeft het GOO vele jaren op alle fronten ondersteund. Liesbeth zorgde ervoor dat de organisatie van de platformdagen, bestuurlijke bijeenkomsten, excursies, strategische overleggen, specials, een studio-opname in corona-tijd, en nog veel meer, als een geoliede machine verliep. Omdat Liesbeth minder is gaan werken, heeft ze besloten dat het tijd was om het stokje voor de organisatorische ondersteuning van het GOO over te dragen aan een collega.

Liesbeth, hartelijk dank voor alles dat je voor het GOO hebt betekend!

Liesbeth heeft inmiddels haar taken voor het GOO overgedragen aan Christa Jongeling van Provincie Gelderland. Christa, hartelijk welkom bij het GOO!

Strategisch Overleg GOO: vertrek Jessie Rodermans en Jeroen van Meijgaarden

Het Strategisch Overleg van het GOO bespreekt actuele ontwikkelingen en lezingen in de het GOO-netwerk leven, en besluit over de activiteiten van het GOO. Eind 2024 hebben Jeroen van Meijgaarden van ODA en Jessie Rodermans van Provincie Gelderland besloten dat zij hun deelname aan het Strategisch Overleg beëindigen. Hun interesse ligt vooral bij de inhoudelijke vraagstukken. Jessie en Jeroen blijven dan ook zeker betrokken bij de werkgroepen en kennisbijeenkomsten van het GOO.

Op deze plek wil ik Jessie en Jeroen hartelijk bedanken en voor hun bijdrage aan het Strategisch Overleg in de afgelopen jaren!

Annelies de Graaf, netwerkcoördinator GOO

Gelderse bijdragen aan het Vakblad Bodem

Naast de reguliere activiteiten zijn er binnen Gelderland genoeg bijzondere projecten/onderzoekstrajecten/activiteiten die een breder publiek dienen en verdienen.

Hierover is kennis gedeeld door het verzorgen van presentaties en lezingen op symposia (Bodembreed, Symposium Zwerfafval, Internationaal symposium Microplastics, etc.) en door het plaatsen van artikelen in o.a. het Vakblad Bodem. In 2024 waren dit bijvoorbeeld:

- Microplastics in de bodem, Vakblad Bodem nr.3, juni 2024
- Mengen van kleigrond door zandgrond veranderd diverse bodemeigenschappen, Vakblad Bodem nr. 1, februari 2024
- Bodem en muziek; oproep aan muzikale lezers, Vakblad Bodem nr. 6, december 2024

Ook komend jaar staan er diverse artikelen op de rol o.a. over Secundaire bouwstoffen en ZZS.

Peter Bouter, gemeente Arnhem

Om te lezen, kijken, luisteren, doen

Lezen: graafdier

In haar tweede boek graaft Nikki Dekker een tunnel door: De Groote Peel. Hoe dieper ze komt, hoe verder ze in het verleden reist, langs de veenloot en pratende schimmels, de ruilverkaveling en vervening naar het oerrund. Via het jaar 0 en de periode waarin walvisen en reuzenbaaien overzwemmen, tot 300 miljoen jaar geleden.

In de afdaling ontsluit ze eens te meer een wereld vol mogelijkheden.

[Lees meer.](#)

Kijken: Zembla onderzoekt

In de video's van Zembla Onderzoekt word je in 15 minuten bijgepraat over onthullende onderzoeken van Zembla.

De video's zijn te zien op YouTube en NPO Start. In deze aflevering duiken we in de stort van grond en bagger in natuurplekken. (BNN Vara, 27 november).

Kijk hier: [bnnvara.nl](https://www.bnnvara.nl)

Luisteren: bodempodcast

De bodempodcast bestaat uit een serie van 18 podcasts waarin verschillende onafhankelijke bodemexperts vertellen hoe bodemkwaliteit beoordeeld kan worden, hoe problemen worden gesignaleerd en wat duurzame oplossingen zijn.

De cursus is geschikt voor zowel melkveehouders en akkerbouwers. Alle Nederlandse bodemtypes worden behandeld.

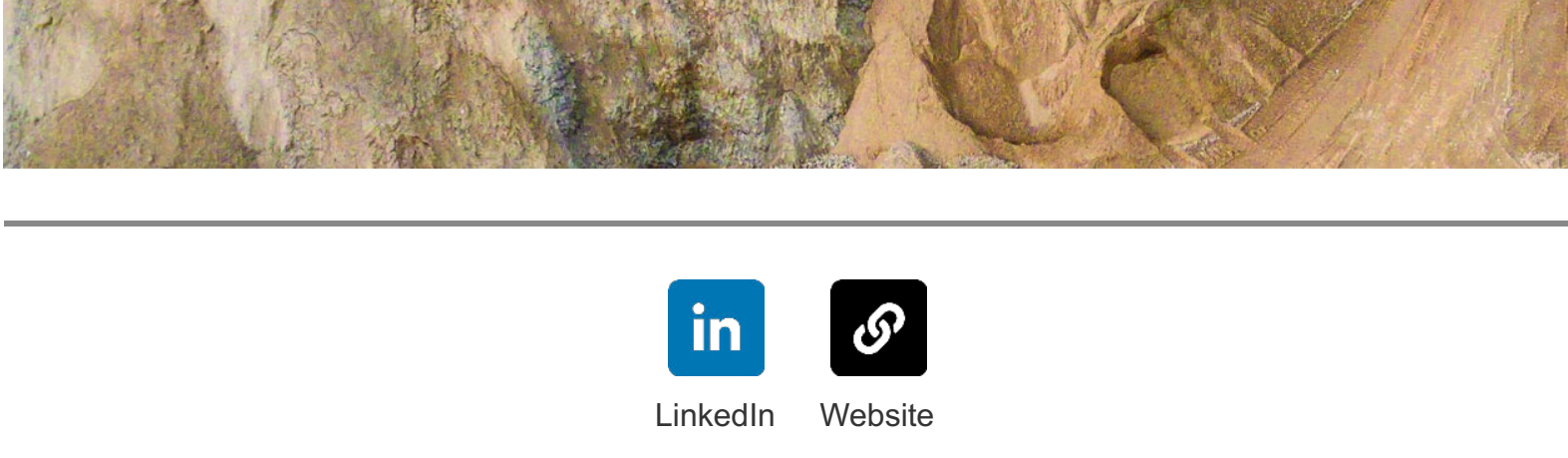
[Voor professionals leuk om kennis van te nemen!](#)

Doen: naar de Nationale Bodemtop

Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur organiseert op woensdag 5 februari 2025 de jaarlijkse Nationale Bodemtop.

Dit evenement is bedoeld om partijen die zich bezighouden met de Nederlandse landbouwbodems te verbinden en inspireren.

[Meer over de Nationale Bodemtop.](#)

LinkedIn

Website

Laposta